

2. Fange-resolutionen.

I resolutionsforslagets 1. operative paragraf fordømmes den sydafrikanske regering for sin nægtelse af at efterkomme vedtagelserne i generalforsamling og sikkerhedsråd om at indstille undertrykkelsen og retsforfølgningen af apartheid-politikens modstandere. I paragraf 2 fordømmes undertrykkelseslovgivningen mod det undertrykte folks politiske bevægelser. I paragraf 3 opfordres staterne til at sikre, at alle politiske fanger og personer, undergivet restriktioner bliver løsladt betingelsesløst, og i paragraf 4 siges det, at frihedskæmpere, der bliver taget til fange under deres lovlige befrielseskamp, skal behandles i overensstemmelse med Genève-konventionens bestemmelser om krigsfanger.

Da spørgsmålet om, hvorvidt Genève-konventionens krigsfangebestemmelser finder anvendelse på frihedskæmpere, er juridisk uafklaret, måtte Danmark allerede i en stemmeforklaring til den på 23. samling vedtagne apartheid-resolution tage forbehold overfor en tilsvarende formulering. Det lykkedes imidlertid i år på initiativ af de nordiske lande at formå resolutionens afroasiatiske forslagsstillere til at ændre ordlyden, så der kom til at stå: „i overensstemmelse med principperne i Genève-konventionens bestemmelser“. Der blev ikke hermed taget stilling til det folkeretlige problem om Genève-konventionen direkte kan anvendes.

Fra amerikansk side blev der anmodet om delafstemning på paragraf 4 (hvor man ikke kunne godkende omtalen af „den lovlige befrielseskamp“) som en forudsætning for at kunne stemme på resolutionen som helhed. Herefter blev paragraf 4 vedtaget med 93 stemmer for, herunder de nordiske lande, 1 imod (Portugal) og 12 der afstod (Australien, Beneluxlandene, Frankrig, Israel, Italien, Malawi, New Zealand, Peru, Storbritannien og USA), og resolutionen som helhed med 101 stemmer for, 1 imod og 4 der afstod (Australien, Malawi, New Zealand og Peru).

I generalforsamlingen blev krigsfangere-resolutionen vedtaget med 101 stemmer for, 2 imod og 6 der afstod. (Res. 2506 A (XXIV)).

IV. Forvaltningsfonden.

Som en del af apartheid-spørgsmålet blev ligesom tidligere år spørgsmålet om FN's

forvaltningsfond for Sydafrika behandlet. I en beretning fra generalsekretæren blev det oplyst, at forvaltningsfonden siden 15. oktober 1968 havde modtaget i alt 221.000 dollars fra 20 medlemslande. Af dette beløb stammer 80 procent fra de nordiske lande. Den særlige fondskomité, der har den svenske FN-ambassadør Åström som formand har i samme periode uddelt $\frac{1}{4}$ million dollars til personer, der står anklaget i henhold til den sydafrikanske undertrykkelseslovgivning samt til deres pårørende og til flygtninge fra Sydafrika. Ambassadør Åström nævnte i sin introduktion til beretningen, at behovet for bistand til apartheid-politikens ofre — som han understregede var af strengt humanitær karakter — fortsat forøgedes som følge af den sydafrikanske regerings undertrykkelseslovgivning, herunder specielt terroristloven af 1967. Han udtrykte håb om, at der ville blive ydet bidrag fra et større antal stater og organisationer såvel til forvaltningsfonden som til de frivillige organisationer, der som f. eks. „Defence and Aid“ fonden søger at hjælpe.

Flere afro-asiatiske lande takkede i deres indlæg de skandinaviske lande for deres store bidrag til forvaltningsfonden samtidig med, at de opfordrede USA og de andre industrialiserede lande til også at yde bidrag.

Det særlige politiske udvalgs beretning: A/7773.

FN's fredsbevarende operationer.

(Dagsordenens punkt 35).

I. Behandlingen af de fredsbevarende operationer blev afviklet af det særlige politiske udvalg i kun 3 møder i dagene 8. til 10. december 1969. Dette skyldtes, at beretningen fra 33-magtsudvalget, der lå til grund for debatten i udvalget, kun havde karakter af en interimberetning, da udvalget i det forløbne år ikke havde været i stand til i overensstemmelse med resolution 2451 (XXIII) at afslutte udarbejdelsen af en udførlig beretning om militære FN-observatører, der er oprettet eller godkendt af sikkerhedsrådet for observationsformål i medfør af sikkerhedsrådsresolutioner (modelstudie I) og langt mindre havde været i stand til at gøre fremskridt med hensyn til opstil-